కోటగోడలు

పురాణ భారతభూమికి మా పల్లెటూరు వెన్నెముక. సందెమసకలో కోట గోడలమీద నిలబడి చూస్తే, వెట్టకోసం ఒకరికొకరు హత్తుకొని కూర్చున్న మార్గస్థుల గుంపులాగుంటాయి మా ఊరి పూరి గుడిసెలు. దూరాన పంటకాలవ పాములాగ వరిచేలల్లోంచి వంపులు తిరుగుతూ మా ఊరిని చుట్టి ప్రవహిస్తున్నది.

మా ఊరి రాజవీధి కోటగుమ్మం దగ్గర ఆఖరవుతుంది. వీధికి ఇరుప్రక్కలా ఇళ్ళకు మధ్య అక్కడక్కడ లోతైనపాటి గోతులు ఆవులిస్తూ ఆకాశంవేపు చూస్తూంటాయి. ఇండ్ల ఆవరణకు చుట్టూ మట్టితో కట్టిన మదుర గోడలు వానలకు కరిగి చారికలు పడ్డాయి. మదుర్లమీది పెంకులు జారిపోయాయి. అక్కడక్కడ, ఆ చారికలు పాతబడిపోయాయి, వీధి మధ్యలో గుంటలుకూడా ఎప్పుడో పాతబడి పోయాయి. మా ఊళ్ళో కొత్తది ఏదీ ఉండదు. పాతపడ్డదాకా దేన్నీ గుర్తించడం మాకు అలవాటు లేదు.

మా ఊళ్ళో అన్నిటికన్నా పాతవి కోటగోడలు. అంచేత అవి మా ఊరందరి గర్వకారణం. ఆ గోడలు మా రాజవంశీయులకు ఆదిపురుషుడు వందమైళ్ళ దూరాన్నున్న ఆరుద్రకోడునుంచి మట్టి తెప్పించి, మేక పాలతో మర్దించి కట్టించాడని ప్రతీతి. ఒకానొకప్పుడు ఆంగ్ల సైన్యాలు మా కోటని చుట్టు ముట్టాయనీ లోపలికి బయటికి, మనుష్యుల రాకపోకలే కాకుండా, సరుకుల రవాణా కూడా అరికట్టాయనీ, అప్పటి రాజావారు వారి సైన్యాలు ఆకలి దప్పులబాధ కాగలేక లొంగి పోయినప్పటికీ కోటగోడలు మాత్రం ఆంగ్ల శతఘ్నుల ధాటికి అణుమాత్రం జంకక గర్వంగా నిలబడి భారతభూమి గౌరవం కాపాడాయనీ, మా పెద్దలు మాకు కథలుగా చెప్పేవారు. కాని ఇంత పౌరుషవంతమైన కోటగోడలూ కాలం తాకిడికి మాత్రం తలొగ్గి ఈనాడు శిథిలావస్థలో ఉన్నాయి. గోడల పైభాగం అంతా అడివిలా దట్టంగా చెట్లు పెరిగిపోయాయి. మా కోటగోడ లిప్పుడు త్రాచుపాములకు ఆవాసాలైనాయి.

మా ఊళ్లో కరణం రామలింగం ఉన్నాడు. పురోహితుడు సుబ్బారావని ఉన్నాడు కోమటి సుబ్బన్న ఉన్నాడు. మంగలి రామన్న ఉన్నాడు. అతనే మా ఊరి వైద్యుడు కూడా.

వీరుగాక మా ఊళ్ళో పద్మసాని ఉంది. దొంగప్పన్న ఉన్నాడు. మా ఊళ్ళో అన్నింటిలాగే పద్మసానికి దొంగప్పనకి మధ్య తగాదాకూడా చాల పురాతనమైనది అల్లిబిల్లిగా అల్లుకుపోయినా చరిత్ర అనే డొంకంతా కదిలించి ఈ తగాదల తాలూకు తల్లి వేళ్ళు ఎక్కడున్నాయో పట్టుకోడం ఈనాడు అసంభవం. ఒకరికొకరు గర్భశత్రువులని, ఇద్దరికీ తెలుసు అంతే.

పద్మసాని ఇల్లు కోటగోడను అనుకుని ఉంది. ఒకప్పుడా ఇల్లు చాలా వైభవంగా ఉండేది. ఆ వైభవం తాలూకు చిహ్నాలు. కాలమనే సాలిపురుగు అల్లిన దట్టమైన

గూడులోంచి, ఈనాడుకూడా తొంగి చూస్తుంటాయి. దొంగప్పన్న ఇంటికి, ఆ ఇంటికీ మధ్య ఒక్క గోడే అడ్డం. దొంగప్పన్న దొడ్డి కూడా కోటగోడని అనుకునే ఉంది. పద్మసాని అమ్మమ్మ "కలవాణి." రాజావారితో తనకుగల పలుకుబడిని పురస్కరించుకుని అప్పన్న తాతని ఆ ఇంట్లోంచి వెళ్ళగొట్టించి తన స్వాధీనంలోకి తెచ్చుకోవాలని ప్రయత్నించిందట.

అతను మాత్రం ధైర్యంగా నిలబడి తనిల్లు కలవాణి కాజెయ్యకుండా కాపాడుకున్నాడట. ప్రస్తుతం పద్మసానికి దొంగప్పన్న ఇల్లు సొంతం చేసుకోవాలన్న ఆశాలేదు. అందుకు అవకాశములేదు. జమీందారువారి ఆసరా అంతకన్నాలేదు. కాని ఏదితరిగినా తగాదా మాత్రం పెరుగుతూనే ఉంది. తగాదాల దొంక ప్రతిదినం కొత్త చిగుళ్ళు తొడుగుతూనే ఉంది.

ఆరోజున తగాదా దొంగప్పన్న కోడిపెట్ట మూలంగా వచ్చింది. అది మదురుదాటి పద్మసాని పెరట్లోకి పోయింది. అప్పన్న కోటగోడ ఎక్కి దాన్ని మొహమాట పెట్టి తిరిగి తన దగ్గరకు తెచ్చుకోవాలని ప్రయత్నించాడు. కాని అది తిన్న ఇంటికి ద్రోహం తలపెట్టి రెండు ఇళ్ళకూ మధ్య అనాదిగా వస్తున్న వైరాన్ని మరిచిపోయి పద్మసాని కోడిపుంజుతో సిగ్గూ బిడియం విడిచి సరసాలాడ్డం ప్రారంభించింది. దొంగప్పన్నకి కోపం ఆగలేదు. కోటగోడ మీది నుంచి పద్మసాని పెరట్లోకి మెట్లున్నాయి – వెనక ఎప్పుడో వాటి ఉపయోగం ఉండేది. వాటిమీద ఏ మనిషయినా అడుగుపెట్టి కొన్ని సంవత్సరాలై ఉంటుంది.

అప్పన్న కోపంతో ఒళ్ళు మరిచిపోయాడు. ఆ మెట్లు చకచక దిగాడు తన పెట్టని పట్టబోయాడు. అది దుబ్బులచుట్టూ అతన్ని తిప్పి మూడు చెరువుల నీళ్ళు తాగించింది. అయినా పట్టుదలగా దానివెనకాల పరిగెత్తాడు.

హఠాత్తుగా

"దొంగ! దొంగ!" అన్న పద్మసాని గొంతు విన్నాడు. పిడుగుపడినట్టు నిలబడిపోయాడు. ఇరుగు పొరుగు జనం చేరేసరికి కోడిపెట్ట మళ్ళీ అప్పన్న దొడ్లోకి ఎగిరిపోయింది. తనుదొంగతనంకోసం రాలేదని నలుగురికి రుజువు చెయ్యడానికి సాక్ష్యంగానైనా అది పద్మసాని దొడ్లో ఆగలేదు ఆఖరికి.

పద్మసాని తన్ను దొంగ అన్నందుకు అప్పన్నకి కోపం రాలేదు. పట్టపగలు దొడ్లోకి దూరి దొరికింది పట్టుకుపోయే చిల్లర దొంగకాదని పద్మసానికి బాగా తెలుసు. అతను దొంగతనానికి పోతే ఇంటికి కన్నంవేసి అర్ధరాత్రివేళ రాజులాగ ప్రవేశిస్తాడు. పద్మసాని "దొంగ దొంగ" అని అరవడం, పట్టపగలు అతను ఆమె దొడ్లో నలుగురికీ కనపడ్డం, అతనికి తల తీసేసినట్లయింది.

ఆ రోజున పద్మసాని మీద అంతులేని ద్వేషం కలగడానికి మరో కారణం ఉంది.

అది వరకు పద్మసాని అతన్ని ఎన్నోసార్లు దూషించింది. కాని స్త్రీ సహజమైన సిగ్గు కనబరుస్తూ తలుపు వెనక నిలబడి ఆమె ఎంతగా అతన్ని దూషించినా, ఆమె కంటి ఎదుట లేకపోవడం కారణంగా, అతను ఆమెకేమీ తీసిపోకుండా దులిపెయ్యగలిగేవాడు. ఈరోజుని అతనికట్టెదుట నిలబడి ఆమె తిట్టింది. అతని పెదవి పెగలలేదు. అతని గర్వం దెబ్బతింది.

అప్పన్నకి సృష్టిలో మూడు గర్భశత్రువులు, మొదటిది ఆడది. ఆడదాని ముఖం వేపు కన్నెత్తి చూస్తే అతని నవనాడులు క్రుంగిపోతాయి. అతనికి ముచ్చెమటలు పోస్తాయి. వయసులో ఉన్నపుడు అతనికి కొంతమంది పడుచులతో చనువు ఏర్పడకపోలేదు. అయితే ఆ చనువు గుడ్డి ఉద్రేకంలో అర్థరాత్రి చీకటి మరుగున ఏర్పడ్డాది. వీధిలో అతనికి ఆడది ఎదురయితే అతను దూరంగా తొలగిపోయి తలవంచుకుని ఈ గండం గడిస్తే చాలన్నంత ఆందోళనతో సాగిపోతాడు ఆడవాళ్ళంటే అతనికి గౌరవం, ఈర్ష్య - భయం.

అతని రెండో శత్రువు ఎలక. అతను కన్నంవేసినప్పుడు చూరెలుకలు చప్పుడు చేస్తే అతను మంచుగడ్డలా బిగుసుకుపోతాడు. ఎంత భయంకరమైన కుక్కనయినా అతను సనాయాసంగా మచ్చిక చేసుకోగలడు. కాని అతని లాలనకి అణుమాత్రమైనా లొంగకుండా జర్రున జారిపోతాయి ఎలకలు.

ఇంక మూడో శత్రువు - రాంబాబు; పద్మసాని రెండేళ్ళ కొడుకు. ఆమెకు నలభయ్యోపడి దాటిపోతుందనగా అనుకోకుండ పుట్టాడు. అతని కళ్ళు రెప్పవాల్చకుండా సూటిగా చూసి అతన్ని భయపెడతాయి. ఆ చూపులు అప్పన్న గుండెల్లోకి చొచ్చుకుపోయి అక్కడ పేరుకుపోయిన అశాంతిని కవ్వంలాగ చిలికి మనసంతా గందరగోళం చేసేస్తాయి. తల్లిలాగ రాంబాబు ఎప్పుడూ అప్పన్నని తిట్టి ఎరుగడు. అంతేకాదు అతని చూపులో చనువు చేసుకోవాలన్న కుతూహలం ఆకలిగా ఆవురుమంటుంది. అయితే ఏరకమయిన బంధాలన్నా అప్పన్నకి అపరిమితమయిన భయం. ఆ చూపులు అతనికి యమపాశాల్లా కనబడతాయి. రాంబాబు ఎదటలేకపోయినా ఆ చూపులు అతన్ని వెంటాడుతుంటాయి.

ఆ మధ్యాహ్నం అలవాటు ప్రకారం అప్పన్న కోటగోడ ఎక్కి రావిచెట్టు నీడలో నడుంవాల్చుకున్నాడు. అరవై ఏళ్ళ అతని జీవితంలో ఆనాడు జరిగినంత అవమానం ఇంకెప్పుడు జరగలేదు. అతనికి జ్ఞానం వచ్చిన దగ్గర నుంచీ జరిగిన విషయాలన్ని తెరమీద బొమ్మల్లాగా అతని మనసులో కొచ్చి ఒత్తిడి చేసాయి.

అయిదేళ్ళ వయసులోనే తండ్రితో బాటు కన్నాలకు బయలుదేరి అతను కులవిద్య అతి శ్రద్ధగా నేర్చుకున్నాడు. అతని వేళ్ళకు అతిసున్నితమయిన స్పర్శజ్ఞానం అలవడింది. ఏగోడనైన సరే అతను తనవేళ్ళతో ఆప్యాయంగా తడిమితే ఆగోడ తన రహస్యాలన్ని అతనికి విప్పి చెప్పివేస్తుంది ఇటుకలు గుల్లబారిపోయాయో ఎక్కడ సిమెంటు గుణపం పోటుకన్నా జంకకుండా బిగుసుకు పోయిందో, అన్నీ దాపరికం లేకుండా చేప్పేస్తుంది. ఈనాటికన్నపు దొంగలకు ఆ స్పర్శజ్ఞానం పోయింది.

వయసులో ఉన్నప్పుడు పద్మసాని మహావయ్యారంగా ఉండేది. ప్రతిసాయంత్రం ఆమె అందంగా అలంకరించుకొని తన దొడ్డిలోంచిమెట్లద్వారా కోటగోడ ఎక్కి అవతలపక్క కోటలోకి దిగిపోతుండేది. రావిచెట్టు నీడలో నిద్రనటిస్తూ పడుకున్న అప్పన్న ఆమెను రోజు చూస్తుండేవాడు, ఆమె మెడ పండు తమలపాకులా వుండేది, దాని మీదా కన్నపు కత్తికన్నా సన్నగా మూడు చారలుండేవి. చిన్నగడ్డానికి సరిగ్గా మధ్యని చక్కని సొట్ట ఉండేది. మధ్య పాపిడితీసిన ఆమెముఖం ఎదురుగా నిలబడి చూస్తే అరకు చుక్కలా

గుండేది. అతను రావిచెట్టు మొదట్లో తన కన్నపు కత్తిలో ఎన్నో అరకు చుక్కలు గీశాడు ఆరోజుల్లో, అవన్నీ ఇంకా అల్లాగే ఉన్నాయి, వెనకటి రోజుల్లో ఆమె ముఖాన్ని గుర్తుకు తెస్తున్నాయి.

ఆ రోజుల్లో పద్మసాని పెరట్లో మంచి పూలతోట వుండేది. అప్పుడప్పుడు ఆస్థాన కవిగారు ఆ పెరట్లో ఆమెతో కూర్చుని పద్యాల్లోనే ఆమెతో సంభాషణ సాగించేవారు. ఆమె పద్యాల్లోనే సమాధానం చెప్పేది. ఆమె గొంతు తీగలాగ మోగేది. అప్పన్న రావిచెట్టు మొదట్లో పడుకుని చెవులప్పగించి వినేవాడు.

ఆమెపూర్తి పేరు పద్మాయతాక్షి. రాజుగారి మేనత్త పెట్టిందా పేరు. రాజావారికి పద్మాసానికి మధ్యప్రణయాన్ని వర్ణిస్తు మంచి ప్రబంధ మొకటి రాసారు ఆస్థాన కవిగారు.

పద్మాసానికి కులవృత్తి మీద గురి చాల ఎక్కువ. అయితే కాలప్రభావానికి లొంగి పోయి తన కుమార్తెల కిద్దరికి ఆమె పెళ్ళిళ్లు చేసేసింది. అందుకు అన్నివిధాలా తగిన అల్లుళ్ళు దొరకడం ఒకటే కారణం కాదు అప్పటి రాజావారి ఆదరం సన్నగిల్లిపోవడం ముఖ్యకారణం. ఆ పెళ్ళికెప్పుడు అలంకరించారో ఆ ఇంటిని, ఆ తరువాత మళ్ళీ ఆ ఇంటికి వెనకటి కళ ఎన్నడూ రాలేదు. పూలతోటలో చీదరగా గడ్డీ గాదం మొలిచి పోయాయి, గోడలకు వెల్ల వెలిసిపోయింది. ఇంటి కప్పొకపక్క దిగిపోయింది. అది బాగుచేయించే ప్రయత్నం జరగలేదు, రాజావారే కోటవదిలేసి పట్నానికి పోయారు. అంచేత పద్మాయతాక్షి మెట్లెక్కి కోటలోనికిపోయే అవసరం తీరిపోయింది. ఆ మెట్ల అంచులు అరిగిపోయాయి. పద్మాయతాక్షి శరీరంలోని సున్నితమైన వంపులన్నీ పూడిపోయాయి. ఆమె నడక మొద్దుగా బరువుగా తయారైంది. ఆ వెనకటి అందానికి చిహ్నాలుగా మెడమీద మూడు గీతలు మట్టుకు మిగిలాయి. అప్పన్న కిప్పుడు ఆమెను చూస్తే వెగటు.

అప్పన్నకి పద్మసానికీ మధ్య తగాదాలు ఎలా ప్రారంభమైనా ఒకలాగే ఆఖరవుతాయి. తన కులవృత్తి పద్మసాని కులవృత్తి కంటే చాలా గౌరవమైనదని గట్టి నమ్మకం కాని అది రుజువు చెయ్యడానికి అవసరమైన వాదాలేవి తోచేవికావు. అంచేత ఆమె గొంతు పెద్దది చేసి

"కన్నాలేసుకు బతికే వెధవ్వి నువ్వూ మాట్టాడ్డవే," అనగానే

"అబ్బోసి, కన్నెపిల్లవి, ముగ్గురు బిడ్డల్ని కన్నావు," అని ఎత్తిపొడిచే వాడు. ఆ మాట అనగానే ఆమె మూర్ఛబోయింది "అబ్బా" అని అరుస్తూ. వైద్యుడు రాముడు అది గుండె జబ్బని అన్నప్పటికీ, అప్పన్నకి మట్టుకు ఆదొక పెద్ద నాటకమని అనుమానం.

ఆనాటి పొద్దున్న అతనికి అన్యాయంగా జరిగిన అవమానం అతనిలో అగ్ని పర్వతంలా రగిలింది.

అంతవరకూ అప్పన్న పద్మసాని ఇంటికెన్నడూ కన్నం వేయలేదు. ఆమె ఆడది. ఒంటరిది. ఏ సహాయంలేని ఆమె ఇంటిని దోచుకోవడం తన వృత్తి ధర్మానికి వ్యతిరేకమనిపించింది అప్పన్నకి. కాని ఆ ఉదయం జరిగిన గొడవైన తరువాత ఆ రకమైన సంకోచాలు తనకనవసర మనిపించింది అప్పన్నకి. ఆమె తన హద్దుమీరి,

ఆడదై యుండికూడా అతన్ని ఎదుటబడి బహిరంగంగా తిట్టింది. ఇంక తన హద్దుల్లో మాత్రం అతనెందుకుండాలి? ఆమె ఇంటికి కన్నం వేస్తే అతనికేమి దొరుకుతుందన్నది వేరే విషయం. కన్నం వెయ్యడమే ముఖ్యం.

అర్ధరాత్రివేళ తన తొడలాగు తొడుక్కున్నాడు. అలవాటు ప్రకారం వొంటికి ఆముదం పట్టించాడు. ఎవరైన పట్టుకుంటే జారిపోడానికి. కన్నపు కత్తి మొలలో దోపాడు. బుగ్గని పొగాకు బిగించాడు. అడ్డుగోడ దూకి అవతల ఆవరణలో ప్రవేశించాడు.

పద్మసాని పడక గది ఇంటికి దక్షిణాన్నుంది. కాని ఆ గదికి కన్నం వెయ్యడానికి అతనికి మనసొప్పలేదు. ఉత్తర వేపుని ఉన్నది ఆ ఇంట్లోకి పెద్దహాలు. హాలుకి కన్నం వెయ్యడం అతని వృత్తి విద్యకే వ్యతిరేకం. అయినా సరే అతను హాలు కిటికీ ప్రక్కని మోకరించి కూర్చున్నాడు. కళ్ళు మూసుకున్నాడు. గోడని ఆప్యాయంగా నిమిరాడు. చూపుడు వేలితో సున్నితంగా కొట్టి చూచాడు. ఆ గోడ ఇచ్చిన సమాధానం అతిశ్రద్ధగా విన్నాడు. కిటికీ క్రింద ఒకచోటు చూసుకున్నాడు. తను లోపలికి దూరడానికి వీలైనంత కన్నం తవ్వుకున్నాడు.

కన్నపుకత్తి మొలలో దోపాడు. కళ్లు మూసుకుని చేతులు జోడించి కులపెద్దల్ని భక్తిగా తలచుకున్నాడు. ఒంగి జాగ్రత్తగా ఆ కన్నంలోనుంచి లోపలికి తొంగి చూసాడు. లోపల చీకటి, నిశ్శబ్దం. అలవాటు ప్రకారం కాళ్ళు కన్నంలోపెట్టి మెల్లగా మోచేతులమీద లోపలికి దేకాడు. అరవైఏళ్ళ అతని అవయవాలు, ఇంక అతను చెప్పినట్టు వింటాయి. కాస్త చప్పుడైనా చెయ్యకుండా లోపలికి చేరుకున్నాడు. కాళ్ళమీద లేచి నిలబడ్డాడు. కళ్ళు చీకటికి అలవాటు పడేదాకా కాస్త నిలబడ్డాడు.

అకస్మాత్తుగా అతని నరాలన్ని బిగుసుకుపోయాయి. చెమటతో శరీరమంత తడిసి ముద్దయిపోయింది. ఆ చీకటిలోనుంచి ఒక ఆకారం క్రమంగా అతని ఎదుట రూపొందింది. ఆ ఆకారం రాంబాబు.

రాంబాబు మౌనంగా అప్పన్న కళ్ళలోకి చూశాడు. అప్పన్న మనసంతా పిండి ముద్దలాగైపోయింది. అతడు చలనం లేకుండా స్తంభించి పోయాడు. కాస్త తెప్పరిల్లి పారిపోవాలన్న ఆలోచన మనసులో ప్రవేశించేసరికి రాంబాబు గొంతు అతని మనసుని వలలో పట్టింది.

“అప్పన్నా, ఎల్లిపోకు,” అంది ఆ గొంతు.

ఆ గొంతులో అస్పష్టంగా ధ్వనించిన ఆందోళన అప్పన్నకి ఆశ్చర్యం కలిగించింది.

“అమ్మ అలా ఉందేం?” అన్నాడు రాంబాబు, పడకగదివేపు చూపిస్తూ. అప్పన్న సమాధానం చెప్పకండా అతన్ని అనుసరించాడు.

పద్మసాని శరీరం అసందర్భంగా మంచం మీద పరచుకుని ఉంది. మెడ అసహజంగా వంపు తిరిగి, మంచం పట్టీ ఇవతల వేళ్ళాడుతోంది. పెదవుల సందు నుంచి కారిన రక్తం నేలమీద చిన్నమడుగు చేసింది. కొంత పెదవుల కొసని పేరుకు పోయింది.

"నాకు భయంగుంది" అన్నాడు రాంబాబు. చటుకుని అతన్ని చంక వేసుకుని బయటికి పరిగెత్తాడు అప్పన్న.

"గుండె జబ్బు," అన్నాడు వైద్యుడు రాముడు.

పద్మసాని అంత్యక్రియలు సుబ్బావధాని చేయించాడు. దహనం అవుతుంటే కరణం రామలింగం బతికున్న రోజుల్లో ఆమె వైభవాన్ని వర్ణించాడు. అంతసేపు రాంబాబు అప్పన్న చంకనే అంటి పెట్టుకుని ఉన్నాడు. అప్పన్న కూర్చోలేదు. పద్మసాని ఇంటి హాలులో ఉన్న కన్నాన్ని గురించిగాని, అప్పన్న వేసుకున్న తొడలాగు, పూసుకున్న అముదాన్ని గురించిగాని ఎవరూ ప్రస్తావించలేదు.

దహనమయ్యాక అడ్డదారిని ఇంటికి బయలుదేరాడు అప్పన్న, కోట గోడ ఎక్కాడు. కాలిదారిన తన ఇంటి వెనక ఉన్న రావిచెట్టు నీడకొచ్చాడు.

అకస్మాత్తుగా అప్పన్నకి బ్రతుకులో ముఖ్యమైనదేదో జారిపోయినట్టు అనిపించింది. పద్మసాని దొడ్డివేపు చూసాడు. నేలంతా రకరకాల మొక్కలతో చీదరగా పెరిగిపోయింది, ఎన్నడూ మనిషి సంచారం ఎరగనట్టు. కోట గోడ శిధిలమైపోయింది. తనుకూర్చున్నచోటు ఎన్నడూ చూడనటువంటి అడవిలాగా అనిపించింది. అతను చటుక్కున చతికిలబడి పోయాడు. అరవై ఏళ్ళ అలసట ఒక్కసారిగా అతని అవయవాలను నిర్వీర్యం చేసింది. నిద్రపోతున్న రాంబాబును ఒళ్ళోకి తీసుకున్నాడు. సున్నితమైన తనవేళ్ళతో అతని లేత చెక్కిలి నిమిరాడు. కన్నపుకత్తి మొలలో గుచ్చుకుంటోంది, చాలసేపుగా. అది లాగాడు ఇటు అటూ తిప్పిచూశాడు. ఆ పగటి ఎండలో అది తళతళ మెరిసింది. అతను ఎన్నడు ఎరగని వింత ప్రాణిలా అతని చేతికది కొత్తగా తగిలింది.

అతని వొళ్లు గొంగళిపురుగును తాకినట్టు జలదరించింది. తొందరగా ఆ కత్తిని శక్తికొద్దీ విసిరేసాడు. ఆ కత్తీ ఆ కోటగోడల శిధిలాల్లో ఎక్కడో కలిసిపోయింది.

రావిచెట్టు మొదలు నానుకుని కళ్ళు మూశాడు, రాంబాబు అతని ఒళ్ళో నిద్రపోతూనే ఉన్నాడు.

(యువ, దీపావళి – 1962)